

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Jo Em Lantbruk i Häglinge AB
Emelie och Joakim Svennesson
Östra Häglinge 1282
280 10 Sösdala

Tillstånd enligt miljöbalken till djurhållande verksamhet, Hässleholms kommun

Kod i miljöprövningsförordningen (2013:251): 1:10 -i

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken **Jo Em Lantbruk i Häglinge AB** (559022–8200), nedan kallat bolaget, tillstånd till djurhållande verksamhet på fastigheten Ynglingarum 6:19 i Hässleholms kommun, se översiktskarta bilaga 1.

Tillståndet gäller för anläggning för djurhållning motsvarande 185 000 platser för fjäderfä. Verksamheten får alternera mellan fjäderfäslagen slaktkyckling, unghöns och kalkon. Tillstånd gäller för uppförande av stallbyggnad enligt placeringsalternativ 1, se bilaga 2.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Miljöprövningsdelegationen beslutar att en statusrapport inte krävs för den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Villkor:

Allmänt

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Lagring och hantering av gödsel

2. Hantering av fjäderfägödsel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen inte kan ske och så att olägenheter inte uppkommer för närboende. Om eventuellt spill ändå uppstår ska detta tas om hand omedelbart.
3. Tvättvatten, spolvatten och liknande ska ledas till tät behållare. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst åtta (8) månader.
4. Innehållet av växtnäring (N, P, K) och torrsbstanshalt i stallgödseln ska bestämmas genom analys eller balansberäkning och resultaten ska redovisas för och överlämnas till mottagaren vid avyttring av gödseln. Analysen eller balansberäkningen ska ske minst en gång per år de första tre åren, med början senast inom ett år från det att tillståndet har tagits i anspråk och därefter vid förändringar i produktionen, såsom ändrad utfodring, byte av fjäderfäslag, eller annat som kan påverka näringsinnehållet i stallgödseln.
5. Fjäderfägödseln ska lagras på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning för att skyddas mot uppfuktning vid de fall gödseln lagras på anläggningen. Ytvatten ska förhindras från att rinna till gödseln.

Utsläpp av ammoniak

6. Ströbäddarna i stallet ska hållas torra. Golvet ska ha golvvärme, värmeisolering och värmas upp innan strömaterial läggs ut. Vattennipplar i stallet ska utformas så att risken minimeras för att spillvatten når golvet och gödselbädden.
7. Värmeväxlare ska installeras i stallet. Värmeväxlare ska vara på plats senast tre (3) år efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Ljud

8. Den ekvivalenta ljudnivån från verksamheten får inte överskrida följande värden vid bostäder:

50 dB(A) vardagar utom lördagar	kl. 06.00-18.00
45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00-18.00
45 dB(A) kvällstid	kl. 18.00-22.00
40 dB(A) natttid	kl. 22.00-06.00

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsmätningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk driftstid under de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer eller då tillsynsmyndigheten bestämmer.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Förvaring av kemikalier

9. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus tio procent av övriga behållares volym. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.

Kontroll av verksamheten

10. Kontroll av utsläppens påverkan på recipienten ska ske. Förslag till recipientkontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader från det att tillståndet tas i anspråk.
11. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Kontrollprogrammet ska finnas tillgängligt och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast sex (6) månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Övrigt

12. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Eventuella kemiska produkter och farligt avfall ska tas omhand på sådant sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Verksamhetsutövarna ska vidare i samråd med tillsynsmyndigheten utreda om verksamheterna har givit upphov till föroreningar och i sådant fall också ansvara för att efterbehandling sker.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende

- åtgärder för att minimera olägenheter i form av lukt från verksamheten,
- kontroll av verkningar från verksamhet med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Igångsättningsperiod

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts i gång senast den senast fem (5) år efter tillståndet vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Bolaget ska meddela Länsstyrelsen Skåne och tillsynsmyndigheten när verksamheten sätts igång eller tillståndet tas i anspråk.

Verkställighet

Detta beslut får tas i anspråk när det har vunnit laga kraft.

Delgivning och överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning ska ske genom kungörelse.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING samt HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Innehållsförteckning

Beslut	1
Villkor:	1
Delegationer	3
Igångsättningstid	3
Verkställighet	4
Delgivning och överklagande	4
Redogörelse för ärendet	7
Bakgrund	7
Tidigare tillståndsbeslut	7
Samråd	7
Ärendets handläggning	7
Ansökan med yrkanden, åtagande och förslag till villkor	8
Åtaganden	9
Bolagets beskrivning av verksamheten och miljökonsekvensbeskrivning	10
Befintlig och planerad verksamhet	10
Lokalisering	11
Planförhållande	11
Riksintresse	12
Skyddade områden	12
Utsläpp till luft	13
Utsläpp till vatten	14
Gödselhantering	14
Råvaror, kemikalier och energi	14
Avfall	15
Transporter	16
Lukt och buller	16
Miljömål	16
Yttranden	17
Länsstyrelsen	17
Hässleholms kommun	17
Miljönämnden i Hässleholms kommun	17

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Bolagets bemötanden av yttranden	17
Miljöprövningsdelegationens bedömning	19
Miljökonsekvensbeskrivning	19
Statusrapport	19
Tillåtlighet	20
Prövningens omfattning	20
Huvudsaklig miljöpåverkan	20
Lokalisering och planfrågor	20
Miljökvalitetsnormer	22
Miljökvalitetsmål	22
Hushållning och kretslopp	23
Motivering av villkor	23
Delegationer	26
Verkställighetsförordnande	27
Sammanfattning	27

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Efterfrågan på slaktkyckling har ökat starkt den senaste tiden och ett slakteri planeras i Kristianstad. Ansökan kommer dock att göras bredare för att inte begränsa bolaget i händelse av ändrad efterfrågan i framtiden. Ansökan görs därför för fjäderfäproduktion med möjlighet att inom tillståndet få alternera mellan fjäderfäslagen slaktkyckling, kalkon och unghöns eftersom dessa kan födas upp i liknande stallsystem.

Bolaget driver för tillfället mjölkproduktion på fastigheten. Fjäderfäproduktion ger en möjlighet för bolaget att fortsatt bedriva djurproduktion. Förutsättningarna för mjölkproduktionen är sämre då befintliga stallar och utrustning är äldre och kräver stora investeringar. I samband med uppstart av fjäderfäproduktionen avser bolaget att avveckla mjölkproduktionen.

Tidigare tillståndsbeslut

Verksamheten är inte tidigare tillståndsprövad.

Samråd

Samråd har skett med Länsstyrelsen, Miljönämnden i Hässleholms kommun och med de enskilda som har antagits bli särskilt berörda av verksamheten. Samrådet har skett genom annonsering i ortspressen, via direktinformation och samrådsmöte.

Verksamheten anges i 3 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och ska därför antas medföra betydande miljöpåverkan.

Samråd med en utökad krets har genomförts med Trafikverket, Naturvårdsverket och Naturskyddsföreningen.

Ärendets handläggning

Bolagets tillståndsansökan kom in den 23 december 2016. Till ansökan har fogats en miljökonsekvensbeskrivning. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjordes den 23 juni 2017 i ortstidning.

Inga synpunkter har kommit in från allmänheten.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande med Miljönämnden i Hässleholms kommun, Hässleholms kommun, Länsstyrelsen, Göingebygdens

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

biologiska förening och Vattenvårdsförbundet Västra Hanöbukten. Yttrande har kommit in från Miljönämnden i Hässleholms kommun, Hässleholms kommun och från Länsstyrelsen. Bolaget har beretts tillfälle att bemöta de yttranden och remissvar som kommit in.

Ansökan med yrkanden, åtagande och förslag till villkor

Bolaget har yrkat på följande;

I första hand att:

- Tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ges till anläggning för djurhållning motsvarande 185 000 platser för fjäderfä.
- Verksamheten får alternera mellan fjäderfäslagen slaktkyckling, unghöns och kalkon.
- Ny stallbyggnad motsvarande 8 000 m² får uppföras enligt placeringsalternativ 1.

Bolaget yrkar på en igångsättningstid om 5 år från det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft med anledning av att byggnation och produktion är helt beroende av kontrakt med ett slakteri och hur marknaden ser ut.

Bolaget yrkar även på verkställighetsförordnande. Anledning är att efterfrågan på kyckling och nya producenter idag är mycket stor. Bolagets förhoppning är att detta kan beviljas då det inte upplevs finnas några uppenbart motstridiga intressen vid placering enligt huvudalternativet.

Bolaget har föreslagit följande villkor:

- Fjäderfägödsel ska lagras under tak eller annan likvärdig tät täckning för att skyddas mot uppfuktning.
- Tvätt- och spolvatten från stallbyggnader ska ledas till tät behållare.
- Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp. För flytande kemiska produkter och farliga avfall ska uppsamlingsvolymen minst motsvara den största behållarens volym samt 10 procent av övriga. Absorptionsmedel ska finnas tillgängligt vid förvaringsplatsen.
- Innehållet av växtnäring (N, P, K) och torrsbstanshalt i stallgödseln ska bestämmas genom analys eller balansberäkning och resultaten ska

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

redovisas för och överlämnas till mottagaren vid avyttring av gödseln. Analysen eller balansberäkningen ska ske minst en gång per år de första tre åren, med början senast inom ett år från det att tillståndet har tagits i anspråk och därefter vid förändringar i produktionen, såsom ändrad utfodring, byte av fjäderfäslag, eller annat som kan påverka näringsinnehållet i stallgödseln.

- Spridning av tvätt- och spolvatten får ske på åkermark under perioder då biologisk aktivitet finns i marken. Spridning får inte ske på vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller frusen mark.
- För verksamheten skall finnas ett kontrollprogram som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Åtaganden

Bolaget har åtagit sig följande;

- Optimera utfodringen så att risken för överutfodring minimeras vilket i sin tur borgar för god resursanvändning, högre växtnäringsutnyttjande, mindre näringsförluster, lägre miljöpåverkan och lägre klimatpåverkan.
- Välja foder som möjliggör högt utnyttjande av näringsämnen, t.ex. som innehåller fytas och essentiella aminosyror.
- Hålla torr och tunn ströbädd genom bra val av foder, bra rutiner efter rengöring samt övervakning av och rutiner för själva uppfödningen, t.ex. avseende dricksvattenssystemet och förbrukningen.
- Tillsä att det intill vattenborrharna lämnas minst 12 meters fast skyddsavstånd vid bekämpning.
- Undvika kemisk bekämpning på hårdgjorda ytor på anläggningen.
- Hantera och förvara avfall, kemikalier och drivmedel utan risk för spill eller läckage.
- Hantera och förvara kadaver utan risk för smittspridning och kontaminering av mark och vatten.
- Hantera stallgödsel utan risk för läckage och tillsä att det finns nödlägesberedskap motsvarande 1 omgång slaktskyckling där gödseln lagras torrt fram till leverans.
- Hantera spolvatten utan risk för läckage och tillsä att lagringsutrymmen finns för lagring motsvarande minst 6 månader vilket möjliggör spridning i fält under tjäniliga förhållanden.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

- Omhänderta avlopp från personaltoaletterna på godkänt sett.
- Inom tre år, från det att tillståndet tagits i bruk, köpa värme producerad från bioenergi.
- Hantera dagvatten lokalt genom naturlig infiltration på gräsmark.
- Journalföra all produktion, både avseende djur, foder och gödsel.
- Bedriva egenkontroll i form av årlig genomgång av miljöhusesyn kompletterat med eget kontrollprogram där även nödläges beredskap kontrolleras.
- Hålla personalen väl utbildad, välinformerad och engagerad.

Bolagets beskrivning av verksamheten och miljökonsekvensbeskrivning

Av ansökningshandlingarna och vad bolaget i övrigt angett framgår bl.a. följande:

Befintlig och planerad verksamhet

Bolaget övertog 2016 mjölkproduktionen på fastigheten Ynglingarum 6:19 (f.d. Östra Häglinge 24:1). Nuvarande verksamhet är anmäld till kommunen. Planerna är att avveckla mjölkproduktionen vid uppstart av fjäderfäproduktionen.

Bolaget kommer enbart att bedriva fjäderfäproduktion och all stallgödsel kommer således att avyttras. Bolaget yrkar på djurhållning motsvarande 185 000 platser fjäderfä med möjlighet att alternera mellan fjäderfäslagen slaktkyckling, unghöns och kalkon. Verksamheten kommer att innefatta ett stall om 8 000 m² med tillhörande inomgårdsutrustning, lagringssilo för foder, lagringsbehållare för spolvatten, vattentäkt samt reservelverk och oljepanna med tillhörande cistern för drivmedel. Antal platser för de olika fjäderfäslagen redovisas i tabell 1. Utifrån de olika alternativen förändras antal platser utifrån maximal belägningsgrad.

Tabell 1. Högsta antal plaster vid de olika fjäderfäalternativen.

Produktion	Antal djurplatser
Slaktkyckling	185 000
Unghöns	155 000
Kalkon	73 000

Stallets storlek kan komma att skilja sig något beroende på vald teknik men utifrån dagens leverantörer blir bredden ca 48 meter och längden ca 163 meter. Utvändigt höjd upp till taknock blir ca 8 meter. Det nya stallet kommer att vara väl isolerat i väggar, tak, grund och golv. Ventilationen i det nya stallet kommer troligen att vara ett undertryck- eller neutraltryckssystem.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Lokalisering

Gården ligger i en utpräglad mellanbygd med både jordbruk och skogsbruk, ca 6 km öster om Tjörnarps och 5 km sydost om Sösdala. Häglinge är närmsta by och denna ligger ca 1 km väster om gården. Intill huvudalternativet (placeringsalternativ 1) finns inga närboende inom 500 meter och inga boende utmed den tänkta transportvägen från anläggningen. Den alternativa placeringen öster om gårdscentrat, placeringsalternativ 2, berör 12 bostäder inom ca 500 meter. Den del av fastigheten som planeras att tas i anspråk för byggnation av anläggningen för fjäderfä är idag åkermark.

Anläggningen ligger inom ett s.k. storområde som ingår i det kommunala naturvårdsprogrammet från 2005. Ett Natura 2000-område, Store Mosse, ligger norr om anläggningen. Öster om gården finns ett riksintresse för naturvård. Hela fastigheten har avrinning till Vramsån som också är skyddat enligt Natura 2000.

Alternativ lokalisering

Bolaget har tittat på olika alternativ för lokalisering av stallet. Vid val av placering har bolaget utgått ifrån rimliga avstånd till grannar med tanke på lukt och buller, naturlig avgränsning geografiskt, liten påverkan på omgivande miljö och bra markförhållanden för byggnation av en stor byggnad.

Huvudalternativet innebär byggnation norr om gården, långt ifrån grannar och med liten påverkan på landskapsbilden. Till platsen finns en befintlig väg som kan rustas upp. Som andrahandsalternativ finns ett skifte öster om gården med lämpliga markförhållanden. Eftersom marken är kuperad tvingas placeringen bli nära boende. Till andrahandsalternativet finns idag ingen anslutning till allmän väg.

Nollalternativ

Nollalternativet är att inte bolaget startar någon fjäderfäproduktion. Lönsamheten för mjölkproduktionen är idag svag och stallarna är i behov av modernisering vilket gör att de bedömer att det inte är hållbart att fortsätta på nuvarande sätt. En levande landsbygd och bevarat odlingslandskap blir svårt i en mellanbygd utan lönsamma lantbruksföretag. I dessa trakter krävs ofta flera verksamhetsben att stå på och ofta någon form av djurproduktion.

Planförhållande

För Hässleholms kommun finns en gällande översiktsplan från 2007 med ett tematiskt tillägg från 2009 som berör vindkraft. För Sösdala finns också en fördjupad översiktsplan från 2002. Det finns ett förslag till ny översiktsplan för Hässleholms kommun som var ute för samråd under försommaren 2015. Detta rör enbart stadens utveckling och för omgivande landsbygd och småorter finns inget nytt.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Bolagets bedömning är att planerad verksamhet inte står i strid med befintliga kommunala planer. Det finns inga detaljplaner som berör området.

Fastigheten ligger inom ett område som är utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö, Store Mosse-Häginge. Bolaget bedömer att den planerade verksamheten inte utgör någon konflikt gentemot dessa värden.

Riksintresse

Placeringsalternativen för det nya stallet ligger inte inom områden med riksintressen. Strax öster om placeringsalternativ 2 finns ett område med riksintresse för naturvård, Ballran (N31), och avser en basaltkupp. Förutsättningar för bevarande är att man inte påverkar det fysiskt, d.v.s. schaktar, tippar material o.s.v. Området ligger på fastigheten men bolagets verksamhet kommer inte att påverka riksintresset.

Skyddade områden

Store Mosse

Norr om placeringsalternativ 1 finns ett område skyddat av Natura 2000, Store Mosse. Avståndet till områdets yttre gräns och tänkt placering av stallet är i nordväst ca 160 meter och i nordost ca 420 meter. Store Mosse, SE0420313, är skyddat på grund av att den är en degenererad högmosse. Området är 266 hektar och utgörs till ca 75 procent av torvtäkt och resterande av skog och våtmark. Torvtäkten upphörde 1969 och syftet med Natura 2000-skyddet är att den på sikt ska bli en högmosse, d.v.s. återfå den torvbildande förmågan. För detta krävs att ingen ytterligare dikning sker utan tvärtom att diken tillåts växa igen. Viktigt för bevarande är också att öppna ytor inte växer igen eftersom den stora biologiska mångfalden avseende florán är främst knuten till blottade torvytor och gamla torvgravar. Deposition av näring från luften kan vara negativt om detta gynnar igenväxning. I mossen finns också öppet vatten som periodvis torkar ut och där det idag finns ett rikt fågelliv. Ingen avvattning från fastigheten leder in i området men verksamheten ger upphov till ammoniakavgång som kan bidra till kvävedepositering lokalt, regionalt och nationellt. Bolagets utredning pekar på att depositionen, jämfört med dagens mjölkproduktion, kommer bli högre i kanten av Store Mosse om stallet byggs enligt placeringsalternativ 1, se utsläpp av ammoniak nedan. Bolaget anser att den teknik som installeras uppfyller avvägningar av miljönytta och kostnad enligt skälighetsprincipen.

Vramsån

Fastigheten avvattnar till ett dikningsföretag som har avrinning till Vramsån, Hägingeåns med tillflöden dikningsföretag av år 1926. Vramsån har skydd i form av Natura 2000, SE 0420310, både avseende arter och naturtyper. VISS vattenkarta visar att denna del av Vramsån i vattenövervakningen kallas Ryabäcken-Källa,

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

SE620722-137672. Sträckningen bedömdes i ett arbetsmaterial från 2013–2015 ha måttlig ekologisk status vilket är en sänkning från den fastställda statusklassningen från 2009 då den bedömdes som god. I den nya klassningen jämförs halten näringsämnen i vattnet med en lägre bakgrundsnivå och skillnaden är då för stor för att få behålla god status. Det finns också vandringshinder i vattendraget. Dessa två parametrar drar därför ned klassningen av den ekologiska statusen från god till måttlig. De biologiska kvalitetsfaktorerna kiselalger och fisk, som är indikatorer för djurlivet i vattnet, visar dock god status. I vattenmyndighetens klassificering bedöms Vramsån ha god kemisk status om kvicksilver utesluts. Runt Vramsån finns strandskydd men byggnation kommer att ske utanför detta.

Dagvattnet från anläggningen kommer att infiltrera lokalt. Tillsammans med att all gödsel, kemikalier och spolvatten lagras och hanteras i slutna system eller invallade bör risken för påverkan på Vramsån vara liten, se även Utsläpp till vatten.

Utsläpp till luft

Utsläpp av ammoniak

Vid planerad produktion kommer utsläppen från stallet som mest att uppgå till 2 900 - 4 600 kg kväve (i form av ammoniak) per år, beroende på fjäderfäslag. Beräkningarna grundar sig på schablonvärden, både för mängden kväve som hamnar i gödseln och för den procentuella ammoniakavgången i stallet. Enligt schablonerna blir ökningen störst om produktionen styr över till unghöns. Schablonerna som används idag är grova och har varit de samma i väldigt många år. Detta innebär att de grundar sig på äldre stallteknik vilket troligen innebär en överskattning av ammoniakavgången i moderna stallar enligt bolaget. Bolaget har därför reducerat schablonerna med ca 40 procent. Jämfört med dagens mjölkproduktion är detta på samma nivå, ca 3 800 kg kväve från stall och lager. Om schablonerna inte justeras för stallteknik och åtgärder utan används rakt av innebär ny produktion en ökning av ammoniakavgången med ca 1 000 - 3 000 kg kväve.

Bolaget anser att det inte finns någon vedertagen beräkningsmodell, vad gäller deposition av kväve, för svenska förhållanden. Bolaget har dock tittat på två beräkningsverktyg (SCAIL och OML-DEP) som används i andra länder för att beräkna depositionen av kväve. Resultaten pekar på att depositionen, jämfört med dagens mjölkproduktion, kommer bli högre i kanten av Store Mosse. Främst gäller det i nordväst där avståndet är kortast till planerat stall, 160 meter. I nordost, där stallet ligger 420 meter eller mer från Store Mosse, blir det troligen ingen skillnad jämfört med idag. Längre in i Natura 2000-området blir det troligen ingen skillnad eller ev. lägre belastning eftersom ventilationen är annorlunda. De båda beräkningssätten visar samma tendenser men skillnaden mellan dagens produktion och planerad, vid Store Mosses kant, är mindre med beräkningsverktyget OML-DEP.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Utsläpp till vatten

Dagvatten

Mängden dagvatten kommer att uppgå till 5 500 m³ per år. Gårdsplanen runt stallet kommer att bestå av en gjuten platta utanför utlastningsportarna och hårdgjord grusad mark runt stallet och på körvägar. Dagvatten från stalltak och hårdgjorda ytor kommer att ledas ut över gräsmark och infiltrera naturligt. Bolaget bedömer att dagvattnet inte kommer att innehålla några föroreningar. Bolaget kommer att gå med i Helgeåns vattenråd för recipientkontroll.

Spol- och tvättvatten

Mängd spol- och tvättvatten kommer att uppgå till mellan 600 – 800 m³ per år, beroende på fjäderfäslag. Spol- och tvättvatten från stallarna leds till en spolvattenbehållare på 100 m³ som töms i en större inhyrd spolvattenbehållare. Tillsammans med egen och inhyrd kapacitet (325 m³) kommer lagringskapaciteten att vara 6 månader. Spolvattnet kommer att spridas på åkermark i närområdet och med känd teknik, släpslangsspridare.

Gödselhantering

Vid planerad produktion kommer mängden stallgödsel att motsvara ca 2 050 – 3 400 m³ per år. Störst mängd stallgödsel uppkommer vid produktion av slaktkyckling med delutplock. All gödsel kommer att avyttras. Utgångspunkten är att gödseln avyttras direkt i samband med utgödsling varför bolaget inte planerar att lagra gödsel på gården. Bolaget behöver dock beredskap för oförutsedda händelser som gör att gödseln inte kan hämtas direkt varför viss lagringsmöjlighet kommer att ordnas på plats i en lagringshall. Då en omgång, vid slaktkycklingproduktion vid delutplock, motsvarar ca 425 m³ gödsel bör 200 m² utrymme i lagringshallen ge rimlig beredskap vid oförutsedda händelser. Lagringshallen har gjutet golv och betongväggar.

Med tanke på jordbrukets karaktär i området, som är en mellanbygd, är det troligt att gödseln kommer att avyttras till växtodlingsgårdar i slättbygderna. Gödselmedelspriserna är fortsatt höga och försöksresultat och rådgivning visar att tillförsel av organiskt material har stor betydelse för skördeutfallet även på kort sikt om mullhalterna ligger inom spannet för något mullhaltigt vilket är normalt för många växtodlingsgårdar. Växtodlingsgårdar som köper fjäderfägödsel har ett ekonomiskt intresse och möjligheter att sprida gödseln effektivt med hög utnyttjandegrad. På växtodlingsgårdarna minskar behovet av inköpta oorganiska gödselmedel.

Råvaror, kemikalier och energi

Vattenförbrukningen kommer att uppgå till 4 600 - 8 800 m³ per år (som högst 40 m³ per dygn), beroende på fjäderfäslag. Vatten till stallet kommer att tas från egen

2017-11-16

551-36601-16
1293-91-401

borrad brunn, dels den befintliga och dels en ny intill nytt stall. De brunnar som redovisas i SGUs brunnarsarkiv visar på varierande tillgång 15-70 m³ per dygn. Platsen för framtida brunn kommer att väljas så att det inte påverkar andras intressen i en eventuell gemensam vattentillgång. Eftersom den befintliga mjölkproduktionen ligger nära och denna kommer att upphöra, samt att uttaget ligger på samma nivå, är det troligt att den nya verksamheten inte heller kommer att påverka allmänna eller enskilda intressen.

Energi kommer att krävas i form av el för belysning, ventilation och drift av utrustning. Den stora energiförbrukningen vid slaktkycklingproduktion kommer dock att utgöras av värme. Inledningsvis kommer bolaget att använda en oljepanna men kommer inom loppet av tre år att gå över till fossilfri värme. Vid produktion av unghöns och kalkon minskar värmebehovet med anledning av färre omgångar och därmed kortare sammanlagd tid med små djur. I gengäld ökar behovet av ventilation.

Den planerade verksamheten kommer medföra mycket liten användning av kemikalier. Dieselolja kommer att användas till drift av lastmaskin, högtryckstvätt och reservelverk. Eldningsolja kommer att användas i inledningsskedet för uppvärmning av stallet. Desinficering görs av stall, ventilationssystem och foder- och vattensystem för att undvika uppkomst av smitta. I branschen används i huvudsak biologiskt lätt nedbrytbara produkter baserade på syror, klorföreningar eller oxiderande substanser. I svårare fall kan aldehyder behöva användas.

Avfall

Ett fåtal avfallsslag kommer att uppkomma i verksamheten bl.a. lysrör, batterier, kadaver, rengjorda emballage av papp, plast och kartong, se tabell 2. Allt avfall kommer att sorteras och lämnas till godkända mottagare.

Tabell 2. Avfallsslag och uppskattad årlig mängd vid planerad produktion.

Avfallstyp	Mängd/år (ca)	Förvaringsplats	Transportör	Mottagare
<i>Farligt avfall</i>				
Lysrör	30 st	Inomhus i separat behållare i serviceavdelningen	Godkänd	MERAB/SYSAV
Batterier	1 st	Förvaring gårdens verkstad		
<i>Avfall</i>				
Rengjorda emballage	200 kg	Brännbar fraktion	Godkänd	MERAB

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

av papp, plast, kartong				
<i>Animaliska biprodukter</i>				
Kadaver	15 ton	Frysbox	Svensk lant- brukstjänst	Konvex AB

Transporter

Totalt kommer verksamheten att omfatta ca 6 ekipage i veckan vid fördelning över året (vid slaktkyckling som totalt har flest antal transporter). 80 procent av transportererna kommer dock att ske vid ett fåtal tillfällen per år. Transporterna avser fodertransport, transport av kycklingar, gödseltransport samt transport av halm och spån. Vid placering av stallet enligt alternativ 1 kommer transportererna troligen inte att störa någon. Vid placering enligt alternativ 2 kommer planerat stall närmre närboende än vad dagens verksamhet på gården gör. Särskilt transporter i samband med hämtning av slaktdjur blir en förändring då dessa av djurskyddsskäl måste göras nattetid.

Lukt och buller

Lukt

Lukt som förknippas med fjäderfäproduktion kan komma från stall, lagring och spridning av gödsel. Lagring och spridning av gödsel ligger utanför bolagets verksamhet. För att skydda mot uppkomst av luktande ämnen har bolaget bl.a. rutiner för hållande av torr ströbädd, noggrann styrning av ventilationen och att gödseln endast hämtas i samband med utgödsling. Vid placeringsalternativ 1 bedömer bolaget att lukt troligen inte kommer att upplevas som en olägenhet.

Buller

Ljud från verksamheten kommer framförallt från transporter, från ventilation och från tömning av stallarna. Vid placeringsalternativ 1 uppstår, enligt bolaget, troligen ingen störning kopplat till buller. Närmsta bostad ligger på ett stort avstånd från planerad anläggning (>500 meter).

Miljömål

Verksamheten berör flera regionala och nationella miljökvalitetsmål på olika sätt. De nationella miljömål som främst berörs är "Bara naturlig försurning", "Ingen övergödning" och "Begränsad klimatpåverkan". Ammoniak bidrar till försurning. Belastningen totalt sett i regionen beror på var produktionen annars hamnar. Denna anläggning blir modern med idag bästa teknik. Dessutom ligger ammoniakavgången på samma nivå som dagens mjölkproduktion. All hantering av gödsel inom anläggningen är tät.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har framfört bl.a. följande. Länsstyrelsen tillstyrker bolagets ansökan enligt huvudalternativet under förutsättning att det vidtas tekniska åtgärder för att reducera ammoniakavgången.

Verksamheten kommer att anläggas i nära anslutning till Natura 2000-området Store Mosse. Natura 2000-områdena ska bidra till att skyddsvärda naturtyper och arter får ett långsiktigt bevarande. I bevarandeplanen för Store Mosse står att deposition av näring från luften eller andra källor kan anses vara negativa då de gynnar igenväxning av området. Bolaget har i ansökningshandlingarna redogjort för stallets utformning och tekniska åtgärder. Åtgärderna avser bland annat isolering och golvvärme, effektiv värmedistribution och energisnål ventilation. Länsstyrelsen anser att det korta avståndet till Store Mosse ger skäl att kräva ytterligare åtgärder. Länsstyrelsen har således föreslagit villkor vad gäller installation av värmeväxlare. Länsstyrelsen har även föreslagit villkor avseende bl.a. hantering av ströbädden, hantering av stallgödsel och fodermedel.

Hässleholms kommun

Hässleholms kommun har anfört följande. Vid granskning av remissen upptäcktes att fastighetsbeteckningen Östra Häglinge 24:1 blev (2017-03-27) avregistrerad till Ynglingarum 6:19.

Miljönämnden i Hässleholms kommun

Miljönämnden har tillstyrkt tillståndsansökan under förutsättning att placeringsalternativ 1 väljs. Vad gäller placeringsalternativ 2 anser nämnden att risken för lukt- och bullerstörningar för de närboende bedöms för stor. Nämnden föreslår bl.a. villkor avseende att fossilfri eldningsolja ska användas under minst den period när olja används som huvudsaklig uppvärmning, att kontrakt för mottagning och spridning av gödsel ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan anläggningen tas i bruk och villkor avseende buller.

Bolagets bemötanden av yttranden

Bolaget har anfört bl.a. följande:

Miljönämnden i Hässleholms kommun

I ansökan har bolaget förbundit sig att inom 3 år gå över till bioenergi. Detta kommer därmed vara bindande enligt det allmänna villkoret. Bolaget vill än en gång lyfta att om tidsfristen är 3 år från det att tillståndet tagits i bruk innebär det

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

att pannan enbart kommer att användas i 1,5 - 2 år med anledning av byggperiod. I ljuset av detta anser bolaget att ett särskilt villkor inte är relevant.

Frågan om fossilfri eldningsolja ställdes inför komplettering av ansökan i maj 2017 och där beskrev bolaget hur de ser på de alternativ som finns. Bolaget vill upprepa de åtaganden som då gjordes, d.v.s. att i samband med upphandling undersöka olika typ av alloljebrännare och jämföra med traditionell brännare som kan anpassas till RME eller HVO. Finns det alternativ som ger samma driftssäkerhet kommer bolaget att välja en brännare som klarar fossilfria drivmedel.

Ett villkor med den lydelse Miljönämnden föreslår, avseende kontrakt för mottagning och spridning av gödsel, kan skapa problem. Att i förväg redovisa var gödsel kommer att spridas är exempelvis svårt om gödseln förmedlas via en gödselförmedling, vilket är vanligt idag när det gäller fjäderfågödsel. Bolaget menar att det via gödseljournaler, som både säljare och mottagare enligt lag måste föra, finns tillräcklig spårbarhet. Dessa ska enligt lag sparas i minst 6 år och är tillgängliga för tillsynsmyndigheten. Därför anser bolaget att ett särskilt villkor inte är relevant.

Bolaget har i ansökan föreslagit ett villkor om att tvätt- och spolvatten från stallarna ska lagras i täta behållare. Vad gäller lagringskapacitet ser bolaget att även länsstyrelsen i sitt yttrande föreslår ett villkor om 10 månader. Bolaget anser dock att de tydligt visat att 6 månader är tillräckligt. Bolaget har redogjort för hur lagringen planeras och vilka spridningsmöjligheter de ser i närområdet. Bolaget har också åtagit sig att dokumentera hämtning inför spridning för att underlätta vid tillsyn. Verksamheten befinner sig i ett odlingsområde med 90 procent vall vilket innebär lång odlingssäsong och hög bärighet både höst och vår. Dessutom finns gott om spridningsutrustning och det är känd spridningsteknik. I deras fall finns varken biologiska eller praktiska problem som motiverar ytterligare 4 månaders lagringskapacitet.

Länsstyrelsen

Värmeväxlare är relativt ny teknik i fjäderfästallar i Sverige. Som länsstyrelsen själva uppger finns det begränsat med studier kring värmeväxlarens effekt mot ammoniakavgång. Inga svenska studier finns. I komplettering refererar bolaget till en dansk studie. Trots magert underlag anser länsstyrelsen att kostnaderna är rimliga och att det finns andra positiva sidor såsom energibesparing, minskad mängd partiklar och bättre stallklimat. Svenska stallar skiljer sig från danska och för att utvärdera en teknik måste man se till svenska erfarenheter. Bolaget har talat med en verksamhetsutövare i branschen som var en av de första fjäderfäproducenter att installera värmeväxlare. De valde tekniken med syftet att minska energianvändningen. Deras erfarenhet idag är att tekniken

2017-11-16

551-36601-16
1293-91-401

sparar energi under vinterhalvåret men inte under sommarhalvåret, d.v.s. energiförbrukningen halveras för 4 omgångar per år men är densamma för övriga 4 omgångar. Bolagets fundering kring detta är att de troligen får lägre energiförbrukning men inte på samma nivå som leverantörerna och de få testerna visar. Bolaget förstår att ammoniakdeposition är en avgörande fråga för Natura 2000-området Store Mosse och är beredda att göra de åtgärder som Länsstyrelsen bedömer behövs för att en kritisk belastning inte ska överskridas. Dock är det svårt att göra den kalkylen då länsstyrelsen inte presenterat vad de anser vara kritisk belastning.

Bolaget vill även poängtera att installation av värmeväxlare är en stor kostnad för ett nystartat företag och svenska erfarenheter visar att energibesparingen är mindre än de tidigare trott. Om Miljöprövningsdelegationen finner att länsstyrelsens förslag till villkor är miljömässigt rimligt önskar bolaget en tidsfrist att genomföra investeringen. I första hand 5 år och i andra hand 3 år.

Bolaget motsätter sig inte det villkoret (avseende golvvärme) syftar till, att hålla en torr ströbädd, men ifrågasätter nödvändigheten av ett särskilt villkor kring detta. Redan i ansökan har bolaget åtagit sig att verka för att hålla en torr ströbädd, genom teknik, övervakning och rutiner. Att ha en dricksvattenutrustning som ger lite spill i ströbädden är idag en självklarhet vid nyinvestering. Likaså att värma upp stallet innan ny ströbädd läggs in. Detta är känd kunskap och normal praxis. Vad gäller golvvärme så är det något bolaget tänkt installera men enligt deras mening finns det andra uppvärmningstekniker som kan åstadkomma samma sak. Bolaget är alltså inte emot villkorets syfte men ifrågasätter om det är motiverat att i villkor låsa fast en verksamhet vid en viss teknik om det finns andra sätt att uppnå samma sak.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen finner att den miljökonsekvensbeskrivning som bifogats ansökan är tillräcklig i förhållande till verksamhetens miljöpåverkan och de krav som framgår av 6 kap. miljöbalken.

Statusrapport

En statusrapport tas fram i ett stegvis förfarande och bolaget har utrett steg 1-3 enligt Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter Rapport 6688 juli 2015. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den utredning som gjorts visar att risken är liten för att verksamheten medför föroreningskada inom de områden där den avses

2017-11-16

551-36601-16
1293-91-401

bedrivs och att det därför inte krävs någon statusrapport enligt 1 kap 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillåtlighet

Den sökta verksamheten berörs av BAT-slutsatsen för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU.

Av 1 kap. 13 § Industriutsläppsförordningen följer att Europeiska IPPC-byråns BAT-slutsatser (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivs i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Prövningens omfattning

Fastbränslepanna och hantering av aska från denna har inte varit föremål för prövning.

Huvudsaklig miljöpåverkan

Den huvudsakliga miljöpåverkan från verksamheten består av utsläpp av ammoniak och luktstörningar.

Lokalisering och planfrågor

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Av 2 kap 6 § miljöbalken framgår också att vid tillståndsprövning enligt 9 kap. ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Verksamheten kommer att ta ny mark i anspråk och innebär således en ändrad markanvändning, varför 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid denna prövning.

Lokalisering av stallet omfattas inte av gällande detaljplaner. Hela fastigheten ligger inom ett område som är särskilt värdefullt ur kulturmiljösynpunkt och ett storområde utpekad i det kommunala naturvårdsprogrammet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten är förenlig med den kommunala översiktsplanen. Verksamheten innebär inte risk för påtaglig skada på något riksintresse för naturvård eller annat ändamål. Lokaliseringen av bolagets

2017-11-16

551-36601-16
1293-91-401

verksamhet till denna fastighet strider enligt Miljöprövningsdelegationens uppfattning inte heller mot bestämmelserna i 3 kap. och 4 kap. miljöbalken om hushållning med mark och vatten.

Närboende

Av Boverkets allmänna råd 1995:5, bättre plats för arbete, framgår att djurhållande lantbruk bör ha ett skyddsavstånd på 500 meter till bostadsbebyggelse. De allmänna råden är upphävdade, men kan ändå tjäna som viss vägledning i bedömningen av relevanta skyddsavstånd, även om det är risken för olägenheter i varje specifikt fall som ska bedömas. Inom 500 meter från huvudalternativet finns inga närboende.

Natura 2000

Bolaget har redogjort för att ingen avvattning från fastigheten leder in i Store Mosse, som är ett Natura 2000-område, men att verksamheten ger upphov till ammoniakutsläpp som kan bidra till kvävedeposering inom området. I bevarandeplanen för Store Mosse anges att deposition av näring från luften eller andra källor kan påverka området negativt då det gynnar igenväxning.

Den ansökta verksamheten innebär utsläpp av kväve från djurstallet på cirka 2 900 - 4 550 kg per år, beroende på fjäderfäslag (vilket innebär ungefär samma nivå som befintlig mjölkproduktion). Enligt bolagets beräkning kommer dock depositionen av kväve, jämfört med dagens mjölkproduktion, bli högre i kanten av Store Mosse om slaktkycklingsstallet byggs i enlighet med placeringsalternativ 1. Främst gäller det i nordväst där avståndet är kortast till planerat stall, 160 meter. I nordost, där stallet ligger 420 meter eller mer från Stora Mosse, blir det troligen ingen skillnad jämfört med idag. Längre in i Natura 2000-området blir det troligen ingen skillnad eller ev. lägre belastning eftersom ventilationen är annorlunda. Miljöprövningsdelegationen anser liksom bolaget att det, för svenska förhållanden, inte finns någon vedertagen beräkningsmodell vad gäller deposition av kväve från djurstallar. Bolagets kvävemodelleringar indikerar dock på att det finns skäl att anta att vald lokalisering enligt placeringsalternativ 1 skulle kunna påverka vissa delar av Natura 2000 området negativt varför försiktighetsprincipen ger anledning att ställa krav på åtgärder för att så långt som möjligt minimera denna risk.

Bolaget har redogjort för tekniska åtgärder för att minska utsläpp av ammoniak. Åtgärderna avser bland annat isolering och golvvärme, effektiv värmedistribution och energisnål ventilation. Bolaget har även redovisat värmeväxlare som en teknisk åtgärd för att minska utsläppen av ammoniak. Enligt bolagets redovisning kan värmeväxlare minska utsläpp av ammoniak med 30 procent. Bolaget har redogjort för investeringskostnaden och den årliga kostnaden för värmeväxlare.

Det finns begränsat med studier vad gäller värmeväxlarens reduktion av ammoniak i sig själv och i kombination med andra tekniska lösningar såsom golvvärme.

2017-11-16

551-36601-16
1293-91-401

Erfarenheter från fjäderfäanläggningar med värmeväxlare i Danmark och i Sverige visar dock på flera positiva effekter med värmeväxlare bl.a. bättre stallklimat, minskad mängd partiklar m.m. Dessutom medför en värmeväxlare att det blir mindre åtgång av bränsle för uppvärmning, vilket leder till energibesparing och ett effektivt resursutnyttjande. Miljöprövningsdelegationen anser att kostnaderna för skyddsåtgärden är rimlig i förhållande till den förbättring den kan medföra, inte minst vad gäller minskat utsläpp av ammoniak, och ska därför sättas som krav i villkor.

Miljöprövningsdelegationen anser sammanfattningsvis att om verksamheten bedrivs enligt bolagets åtaganden och i enlighet med de villkor som föreskrivs nedan kan verksamheten tillåtas på den föreslagna platsen.

Miljö kvalitetsnormer

Recipient för bolagets utsläpp till vatten är Vramsån. Vattenförekomsten är Ryabäcken – Källa SE620722-137672 som ingår i huvudavrinningsområdet Helge å. Vattenförekomsten bedöms ha måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Bolagets utsläpp av vatten till recipienten sker till stor del genom dagvatten. Dagvatten som härrör från anläggningen bedöms inte innehålla några större mängder näringsämnen eftersom skyddsåtgärder ska vidtas i form av omhändertagande av spill från foder och gödsel. Dagvattnet kommer dessutom att ledas ut på en gräsyta för naturlig infiltration. Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån det bolaget redovisat att utsläppet till vatten inte leder till någon försämring av vattenförekomstens status och inte heller försämrar möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormen. Bolaget saknar egen spridningsareal och har därmed ingen påverkan genom näringsläckage från åkermark.

Vid en sammantagen bedömning anser miljöprövningsdelegationen att det i detta avseende inte framkommit något som hindrar att tillstånd meddelas.

Miljö kvalitetsmål

Miljö kvalitetsmålen ska tjäna som vägledning i enskilda provningar vid avgörandet av vilka miljö störningar som bör föranleda hänsynstaganden i form av begränsningar, försiktighetsmått och skyddsåtgärder m.m. Avvägningarna mellan behovet av skyddsåtgärder och hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och rimligt att uppfylla samt vägningen mellan nyttan av skyddsåtgärderna och kostnaderna för dem ska i varje enskilt fall göras enligt hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken.

Verksamheten berör flera regionala och nationella miljö kvalitetsmål på olika sätt. De nationella miljö mål som främst berörs är "Bara naturlig försurning", "Ingen övergödning" och "Begränsad klimatpåverkan". Förutsatt att verksamheten inriktas mot att så långt som möjligt begränsa ammoniakutsläpp från anläggningen anser

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Miljöprövningsdelegationen att verksamheten inte motverkar en utveckling mot miljömålen i sådan omfattning att ett tillstånd ska nekas.

Hushållning och kretslopp

Bolagets uppvärmning kommer inledningsvis ske med olja. I första hand ska förnybara energikällor användas. Bolaget har åtagit sig att inom tre år gå över till bioenergi. Bolaget har redovisat att den faktiska tiden då fossilt bränsle kommer att användas kommer att vara mellan 1,5-2 år med anledning av byggperiod m.m. Miljöprövningsdelegationen anser att det bolaget åtagit sig kan accepteras.

Vatten till stallet kommer att tas från egen borrhälsbrunn, dels den befintliga och dels en ny intill nytt stall. Vattenförbrukningen kommer uppgå till högst 8 800 m³ per år. Vattenförbrukningen är ungefär samma som i befintlig mjölkproduktion. Bolaget kommer använda sig av högtryckstvätt och övervakning av dricksvattenåtgången vilket bidrar till lägre förbrukning. Vattennippel med reglerbar höjd och flöde kommer att installeras vilket gör att det kan anpassas till fåglarnas storlek och utveckling.

Motivering av villkor

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, under förutsättning att det inte kan anses orimligt att uppfylla dem enligt 2 kap. 7 § första stycket samma balk. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Allmänt

Villkor 1.

Det allmänna villkoret omfattar det som bolaget åtagit sig i ansökan och miljökonsekvensbeskrivning, inklusive kompletteringar, och som inte regleras av andra villkor eller bestämmelser i tillståndet.

Lagring och hantering av gödsel och tvättvatten

Villkor 2.

Spill av gödsel och foder kan innebära att det uppstår en påverkan på miljön eller människors hälsa som rimligen kan undvikas genom att planera arbetet.

Villkor 3.

Vatten, som innehåller näringsämnen eller föroreningar kan ha en påverkan på yt- och grundvatten om det släpps ut i omgivningen. Det är därför nödvändigt att sådant

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

vatten samlas upp och lagras till dess lämpliga spridningsförhållanden råder. Tillräcklig lagringskapacitet ska kunna säkerställas. På grund av blöta marker efter mycket nederbörd eller en lång, kall vår kan perioden då det inte är lämpligt att sprida tvätt- och spolvatten bli lång och tillräcklig lagringskapacitet måste därför finnas.

Länsstyrelsen har yrkat på att lagringskapaciteten ska vara minst 10 månader.

Bolaget har redovisat att verksamheten kommer att lokaliseras till ett odlingsområde med ca 90 procent vall vilket enligt bolaget innebär lång odlingssäsong och hög bärighet både höst och vår. Miljöprövningsdelegationen anser att, med anledning av ovan, att en lagringskapacitet på 8 månader får anses vara tillräcklig. Det som i övrigt framförts av bolaget i detta avseende förändrar inte denna bedömning.

Villkor 4.

För att hushålla med växtnäringsämnen och minska risken för övergödning är det lämpligt att i villkor reglera att innehållet av växtnäring i fjäderfägödseln ska undersökas. Då all gödsel som verksamheten åstadkommer kommer att spridas av andra verksamhetsutövare är det viktigt att resultaten av undersökningarna förmedlas till dessa mottagare av gödseln. Det ger förutsättningar för att optimera växtnäringen till aktuella grödor och minska risken för läckage till vattendrag hos dem som tar emot gödsel från bolaget.

Villkor 5.

För att minska ammoniakavgången från fjäderfägödseln är det viktigt att lagringsplatsen säkerställer att fjäderfägödseln hålls torr.

Utsläpp av ammoniak

Villkor 6.

I slaktkycklingproduktionen töms och tvättas stallarna 8 gånger per år. Golven måste snabbt kunna torkas upp för att skapa bästa förutsättningar för nästa omgång kycklingar. En torr ströbädd är en förutsättning för att begränsa ammoniakavgången. Enligt SLU:s rapport 2009:12 Byggnadstekniska åtgärder för lägre ammoniakemission från djurstallar, svarar djurhållning med fjäderfå för 4 procent av ammoniakutsläppen i Sverige. Av denna del bedöms ca 10 procent komma från stallventilationen. Viktiga åtgärder för att begränsa ammoniakbildningen i djurstallet är att ströbädden hålls tunn och torr. Goda förutsättningar för detta finns om stallet är försett med isolerat golv och golvvärme och att vattendistributionen kan ske med minimalt spill. Det korta avståndet till Store Mosse motiverar att ställa krav på tekniska åtgärder för att minska utsläpp av ammoniak. Miljöprövningsdelegationen anser att golvvärme i slaktkycklingstall är en beprövad teknik med mycket god förmåga att minska utsläppen av ammoniak till rimliga kostnader och att det därför ska ställas krav i villkor på denna skyddsåtgärd.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Villkor 7.

Miljöprövningsdelegationen anser, med anledning av det korta avståndet till Natura 2000-området Store Mosse, att det är motiverat att ställa krav på ytterligare tekniska åtgärder för att minimera utsläpp av ammoniak, se avsnitt *Natura 2000* ovan. Värmeväxlare ska vara installerat senast tre år efter det att tillståndet tagits i anspråk.

LjudVillkor 8.

Ljud från verksamheter ger negativa effekter som till exempel att det kan vara svårt att vila och sova. Ljud kan inte frångöpas vid sömn, vilket kan leda till trötthet och nedstämdhet. Till de negativa effekterna hör även stress samt minskad koncentrations- och inlärningsförmåga. Det är därför nödvändigt att minimera ljudet från verksamheten. Bullervillkor ska fastställas enligt praxis.

Kemiska produkterVillkor 9.

Utsläpp till mark och vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för flora och fauna samt människors hälsa. Det är enligt Miljöprövningsdelegationen nödvändigt att ha en hög skyddsnivå för att förhindra denna typ av utsläpp. Hantering, förvaring och krav på invallning ska därför regleras i villkor för att förebygga skada eller olägenhet på människors hälsa eller miljön.

Kontroll av verksamhetenVillkor 10.

Av 26 kap. 19 § miljöbalken framgår bland annat att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande ska planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet ska också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön.

Verksamheten medför utsläpp till vatten. Fastigheten avvattar till ett dikningsföretag som har avrinning till Vramsån. Även platsen för det nya planerade stallet har avrinning hit. Dikningsföretaget heter Häglingeåns med tillflöden dikningsföretag av år 1926. Vramsån är ett nationellt värdefullt vattendrag som rinner i sydöstlig riktning och mynnar i Helge å strax söder om Hammarsjö. Vramsån har sin upprinnelse i de mossrika områdena i Hässleholms kommun bl.a. Store mosse som även är ett Natura 2000-område, samt Bosarpsjön och Sjöbergasjön. Vattenförekomsten kallas Ryabäcken-Källa, SE620722-137672. Förekomsten bedöms ha måttlig ekologisk status. Förekomsten uppnår ej god kemisk status. Bolagets utsläpp av dagvatten till recipienten bedöms inte ha sådan påverkan att tillåtligheten kan ifrågasättas av detta skäl. Enligt

2017-11-16

551-36601-16
1293-91-401

Miljöprövningsdelegationens bedömning behövs dock en kontroll av verksamhetens påverkan på recipienten. Resultaten kan sedan användas som underlag för anpassning av verksamheten när det gäller att minimera utsläpp till vatten utöver det som fastställts i övriga villkor. Bolaget har också ett ansvar enligt egenkontrollen att följa upp verksamhetens verkningar och vid behov vidta åtgärder.

Utsläpp till vatten ska kontrolleras med avseende på hur recipienten påverkas. Recipientkontroll är i första hand inte till för att mäta enskilda utsläpp utan för att mäta den totala belastningen på recipienten. Kontrollen kan antingen ske i egen regi eller samordnat. Att utföra en sådan kontroll är oftast för kostsam för en enskild verksamhetsutövare varför kontrollen lämpligen sker samordnat med andra verksamhetsutövare, myndigheter eller organisationer. Recipientkontrollen kan fullgöras genom inlämnande av eget förslag till kontroll eller också ske inom ramen för den samordnade recipientkontroll som sker i länet.

Villkor 11.

Kontrollprogrammet syftar bland annat till att det ska finnas tydliga rutiner för hur, när och med vilken frekvens kontroll av sådana faktorer som kan ha en påverkan på människors hälsa eller miljön ska utföras. Särskilt viktigt är att ha rutiner för kontroll av de villkor som gäller för verksamheten. Av 26 kap. 19 § miljöbalken framgår att bolaget ska kontrollera och hålla sig underrättad om verksamhetens påverkan. Enligt försiktighetsprincipen ska bolaget förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön samt använda bästa möjliga teknik

Övrigt

Villkor 12.

Anmälan ska ske för att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas för att undvika föroreningsrisker samt för att återställning av platsen ska ske.

Delegationer

Verksamheten bör normalt inte ge upphov till luktolägenheter vid närliggande bostäder. En viss lukt från verksamheten får dock accepteras eftersom den är lokaliserad i en bygd där jordbruk och djurhållning bedrivs. Om påtagliga olägenheter i form av lukt skulle uppkomma trots de åtgärder som föreskrivs bör de kunna åtgärdas. Med olägenheter avses det som av människor i allmänhet betraktas som störande, som kan uppfattas utanför anläggningens omedelbara närhet och direkt kan hänföras till anläggningen. Miljöprövningsdelegationen anser därför att det bör överlåtas åt tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa villkor om konkreta åtgärder i syfte att motverka olägenheter i form av lukt från verksamheten.

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Tillsynsmyndigheten ges vidare möjlighet att föreskriva villkor avseende kontroll av verkningar från verksamhet med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Verkställighetsförordnande

Bolaget har yrkat på att tillståndet får tas i anspråk även om tillståndsbeslutet inte har vunnit laga kraft. Enligt praxis ska man vara restriktiv vid medgivande av verkställighet och endast medge det i sådana fall då det inte finns några motstående intressen och det verkligen är motiverat. Vad bolaget har anfört om verkställighetsförordnande vad gäller att efterfrågan på kyckling och nya producenter är mycket stor är enligt Miljöprövningsdelegationen inte skäl nog för att verkställighet ska medges. Förutsättningar föreligger därför inte för medgivande av verkställighet i förevarande ärende.

Sammanfattning

Miljöprövningsdelegationen finner att det inte föreligger hinder mot att bevilja bolaget sökt tillstånd. Den planerade verksamheten strider inte mot miljöbalkens mål och tillåtlighetsregler, förutsatt att verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas. Verksamheten har visserligen påverkan på miljön i olika avseenden, t ex utsläpp av ammoniak och luktande ämnen. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att rimliga försiktighetsmått och åtgärder kommer att vidtas för att minska miljöpåverkan. Verksamheten motverkar inte möjligheten att uppfylla miljöbalkens mål samt de nationella och regionala miljömålen.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Anna Månsson, ordförande och Charlotte Jönsson, miljösakkunnig. Föredragande i ärendet har varit Anders Bertholdsson, Länsstyrelsens miljöavdelning.

Anna Månsson

Charlotte Jönsson

Bilaga:

1. Översiktskarta
2. Situationsplan
2. Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar

2017-11-16

551-36601-16

1293-91-401

Kopia till:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och Vattenmyndigheten

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Hässleholms kommun

Miljönämnden i Hässleholms kommun, miljonamnden@hassleholm.se

Göingebygdens biologiska förening, tommy.nilsson51@telia.com

Vattenvårdsförbundet Västra Hanöbukten, ojvind.hatt@bromolla.se

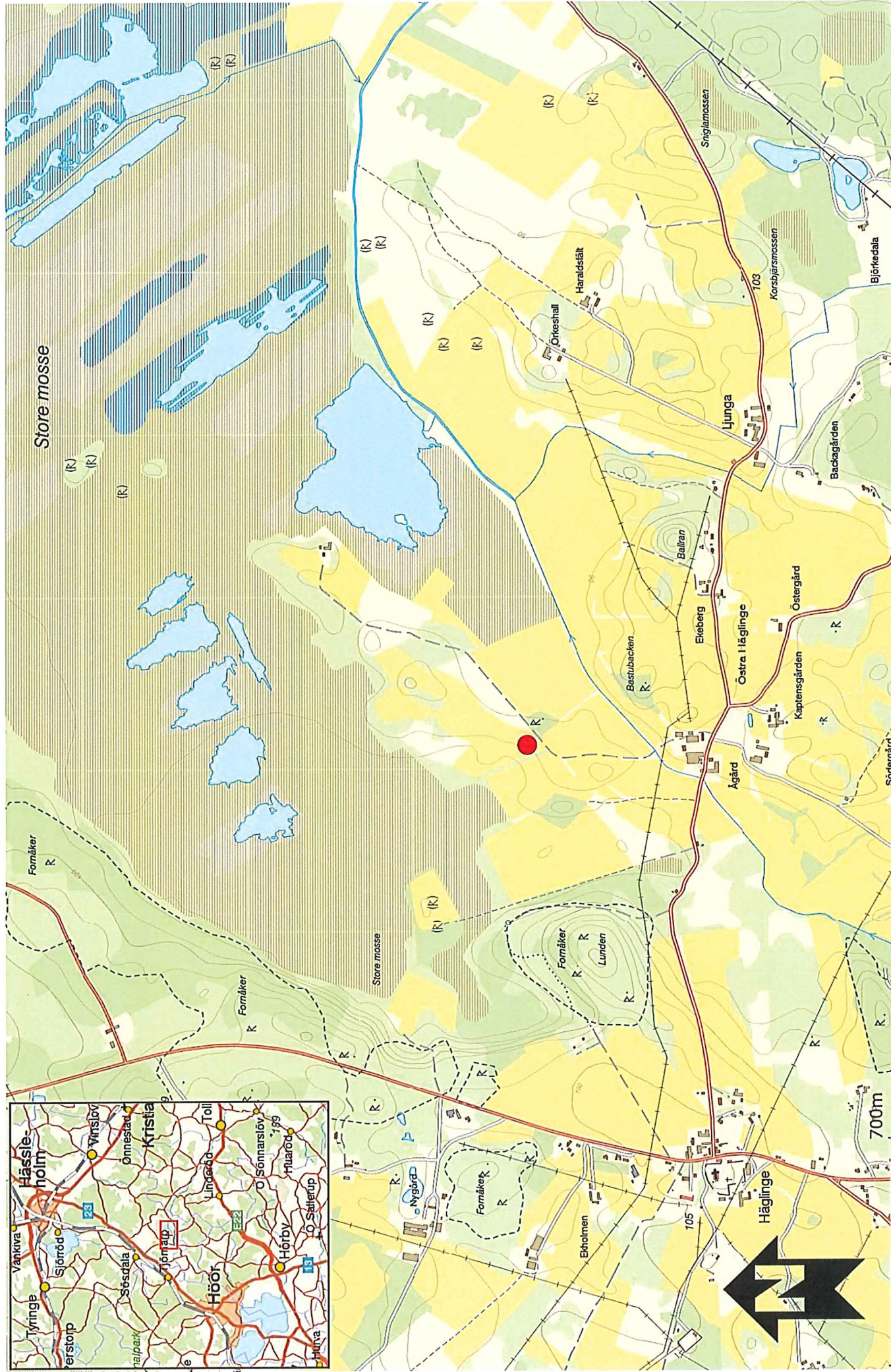
Aktförvararen

Miljöprövningsdelegationen (AM, CJ)

Miljöavdelningen (AJ, DB, GL, AB)

Akten

Översiktskarta

Situationsplan alternativ 1 förtydligande nov 2017

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom tio dagar härfter införas i **Post- och Inrikes Tidningar** och i tidningarna **Kristianstadsbladet och Norra Skåne**.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsens enhet för lednings- och ärendestöd, Södergatan 5, Malmö, samt översänds till aktförvararen **Kommunledningskontoret, 281 80 Hässleholm**.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till **Hässleholms kommun**, till Naturvårdsverket, till Havs- och vattenmyndigheten och till ovannämnda aktförvarare för att vara tillgängligt för sakägarna.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Växjö Tingsrätt, Mark- och miljödomstolen. **Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Uppge namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande senast den **21 december 2017** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tfn 010-224 10 00 (växel).

